

PROGRAM RADA DRUŠTVA

PROGRAMSKA ORIJENTACIJA

Osvajanjem Statističkog društva Vojvodine statističari Vojvodine primaju na sebe odgovornost i obaveze koje društvena zajednica postavlja pred njih i uopšte pred statistiku koja je od velikog značaja u savremenom društvenom razvitku.

Iako naša statistika ima dužu tradiciju u njenom razvitku veliki preokret usledio je nakon završetka Drugog svetskog rata kada su stvoreni uslovi za izgradnju socijalizma. Razvitak na novim društvenim osnovama nije se mogao ni zamisliti bez jedne dobro razvijene i efikasne službe statistike i evidencije u svim oblastima društvenog života. U ono doba relativno malobrojni statističari prihvatili su se tog važnog i složenog zadatka. Nedostajali su iskustvo, kadrovi, kao i šira materijalna i tehnička baza. Docnije se statistička služba razvija i modernizuje uz proširenje kadrovske baze. Danas, naš, moderan i kvalitetan, statistički aparat prati i registruje sva naša društveno-ekonomska kretanja i blagovremeno pruža raznim društvenim službama drugim organizacijama verodostojne statističke podatke potrebne za operativne i istraživačke ciljeve.

Uporedo sa izgradnjom statističkog aparata posle Drugog svetskog rata, statistika dobija daleko više mesta kao nastavni predmet na našim univerzitetima i drugim visoko-školskim ustanovama i nekim srednjim stručnim školama. Tako se statistika danas predaje na pravnim, ekonomskim, tehničkim, većini poljoprivrednih fakulteta itd.

Statistika nije ograničena samo na statističku službu. Još između dva rata i naročito posle dolazi do naglog razvitka statističke teorije i njene primene u naučno-istraživačkom radu. Danas je malo naučnih disciplina gde se ne primenjuju savremeni statistički metodi. Univerziteti i naučni instituti u svetu postali su centri razvitka ovog vida statistike. Savremeni statistički metodi imali su oslonac u računu verovatnoće na čijim osnovama je primenjivan induktivni naučni metod i izvodjeni zaključci. Matematička statistika, kao posebna disciplina je rezultat ovog trenda koji dovodi do razvitka niza posebnih specifičnih disciplina kao što su metod uzorka, statistička kontrola kvaliteta, planiranje eksperimenata, multivarijaciona analiza, teorija odluke itd. Primena ovih metoda u pojedinih oblastima istraživanja dovela je do stvaranja novih disciplina kao što su ekonometrija, psihometrija, antropometrija itd.

Da bi statistika išla u korak sa savremenim tokovima razvitka našeg društva, i razvitka u svetu, osetila se potreba za okupljanjem statističara u jedno društvo. Pre toga su vodjene diskusije preko časopisa Statistička revija kakva treba da je organizaciona struktura budućeg društva. I tako već u 1953. godini dolazi do osnivanja Jugoslovenskog statističkog društva sa ciljem da radi i potpomaže razvitak statističke teorije i njene primene. Za redovne članove Društva, prema Statutu, primala su se lica na osnovu svojih radova s područja statistike uz preporuke tri redovna člana. Na ovaj način Društvo nije imalo masovnu bazu, ali je zato nastojalo da u svoje redove okupi najkvalifikovanije statističare iz teorije i

prakse. Istina i u to vreme bilo je medju osnivačima Društva mišljenja da bazu Društva treba proširiti i da se omogući prijem u članstvo većeg broja lica, prvenstveno profesionalnih statističara. Tako je od 57 članova u vreme osnivanja broj povećan na preko 300 u 1976. godini. Dosta strog kriterijum prijema u članstvo bio je od uticaja i na teritorijalnu razmeštenost njegovih članova. Najveći broj članova bio je iz užeg područja Srbije, Hrvatske i Slovenije a manje iz ostalih krajeva. Iz Vojvodine u JSD ima danas 19 članova.

Jugoslovensko statističko društvo je od svog osnivanja razvilo značajnu delatnost. Organizovana su posebna savetovanja o specifičnim problemima statističke teorije i njene primene, kao i statističke prakse. Ta su savetovanja doprinela razmeni iskustava i po pravilu su bila podstrek daljem radu na odgovarajućem području. Treba istaći aktivnost u vreme skupština Društva. Na početku održavane su svake godine a posle dvogodišnja. Te skupštine su pored izbora nove uprave i predsednika imale skoro uvek i radni karakter. To je bila smotra onoga što se kod nas radi na polju primene statistike i u oblasti teorije.

Jugoslovensko statističko društvo je član Međunarodnog statističkog instituta. Ovo je jedna od najstarijih međunarodnih naučnih institucija i ima za svoje redovne članove 11 naših najistaknutijih statističara.

Društvo ima svoj organ Statističku reviju. Časopis je pokrenut 1951. godine od strane ondašnjeg Saveznog statističkog ureda. Od 1954. godine izdavanje Statističke revije preuzima Jugoslovensko statističko društvo. Časopis izlazi tromesečno i objavljuje radove iz teorije i primene statistike. Časopis je bio

tribina preko koje se diskutovalo o raznim problemima iz statistike. Statistička revija je od prvog dana nastojala da održi renome kvalitetom i raznovrsnošću objavljenih priloga. U njoj su našli mesta radovi iz oblasti statističke metodologije, našeg statističkog sistema, nastave statistike i statističkog obrazovanja; davan je kritički prikaz raznih publikacija zvanične statistike, udžbenika i drugih domaćih i stranih publikacija. Statistička revija je objavila i više radova iz istorije statistike koji predstavljaju dragocen materijal za proučavanje razvitka statistike kod nas.

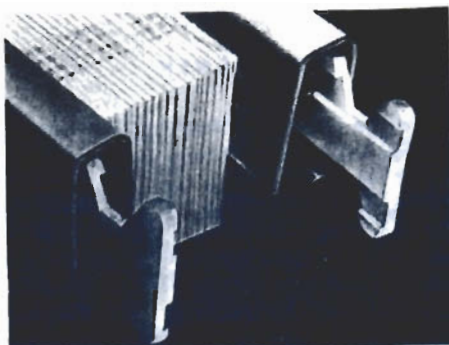
Ovim kraćim prikazom rada Jugoslovenskog statističkog društva želeo sam da ukažem da je današnjem osnivanju Statističkog društva Vojvodine prethodio višegodišnji rad Jugoslovenskog statističkog društva koje je dalo značajan doprinos razvoju naše statistike i naše zajednice kao celine. U novim uslovima stvorene su osnove za još širi razmah celokupnog našeg društvenog života. Društvena uloga statistike je vrlo značajna i osnivanje Statističkog društva Vojvodine je korak u njenom daljem razvitku u našoj Pokrajini. Specifičnost statistike ali i njena integralnost stvaraju uslove za šire okupljanje u okviru Društva stručnjaka i naučnika različitih profila. U kojoj će meri Društvo da ostvaruje svoje ciljeve i zadatke zavisice od aktivnosti njegovih članova kroz različite oblike delovanja.

Društvo treba da nastoji da okupi ne samo statističare iz službe i školstva nego da otvori vrata i svim ostalim stručnjacima i naučnicima različitih profila koji su zainteresovani za statističke metode i koriste ih ili primenjuju u svome radu.

Jedan od zadataka Društva treba da bude u traženju formi za podizanje statističkog obrazovanja i uopšte da radi na unapređenju statističke kulture neophodne u životu i radu savremenog čoveka. Preko seminara, savetovanja i predavanja istaknutih statističara treba nastojati da se da sadržina radu Društva. U tom cilju treba razvijati saradnju i sa statističkim društvima iz drugih republika. A isto tako bilo bi od obostrane koristi uspostavljanje saradnje i sa drugim stručnim i naučnim društvima u Pokrajini. Treba nastojati da se za rad Društva zainteresuju i druge institucije i različite privredne organizacije. Ovom cilju treba da posluži i uvođenje pomažućih članova.

Jedan od problema na koji se često ukazuje je da ne postoji uža saradnja između statističara iz teorije i prakse. Po prirodi stvari statističari u praksi rade na jednim a statističari iz nastave, koji su pozvani da se bave i teorijom, rade na drugim problemima; statističari u preduzećima ili institutima opet različitim itd. Statističko društvo je u položaju da okupljanjem statističara iz različitih oblasti i da kroz svoj rad doprinosi njihovom zbližavanju i premošćavanju jaza statističke teorije i prakse.

1	01	10	1
01	01	10	10
1	01	10	1
0001	01	10	1000
1	01	10	1
01	01	10	10
1	01	10	1
001	01	10	100
1	01	10	1
01	01	10	10
1	01	10	1
00000	1	1	00000
1	1	1	1

U Statutu je predviđena mogućnost i rada preko sekcija. U kojoj će meri ta aktivnost moći da se ostvari zavisiće, pre svega, od članova Društva od kojih treba da potekne inicijativa za njihovo osnivanje. Na tom planu možda će biti potrebna i saradnja statističara određene struke preko Saveza statističkih društava Jugoslavije. Kroz Statističku reviju treba upoznavati našu širu stručnu javnost o radu i aktivnostima našeg Društva. Pored toga, bilo bi korisno da SDV izdaje povremeno Bilten preko koga bi se članstvo obavestavalo o tekućim aktivnostima i problemima posebno o radu Predsedništva između dve skupštine. Bilten bi trebalo da bude sredstvo za komuniciranje između Predsedništva i članova Društva objavljivanjem mišljenja i sugestija članova po pojedinim problemima.

Ubedjeni smo da će Statističko društvo Vojvodine u svome radu imati podršku Pokrajinskog zavoda za statistiku, njegovih odeljenja, i drugih društvenih faktora SAP Vojvodine.

Ovo su samo neki vidovi budućeg rada Društva i diskusija bi trebalo da taj rad potpunije osvetli i da to bude putokaz u radu organa društva.